

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies nonus et decimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1925

IV. Laudatio S. Tryphonis A. Leone Imperatore

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72556)

PASSIO
ALTERA

σαν, Ἀπόλλωνα δὲ τὸν ἥλιον καὶ Ἄρτεμιν τὴν
σελήνην κατονομάσασιν· τῶν⁴ αὐτῶν δὲ ἐστὶν
καὶ τὸ τὸν Ἐρμῆν μὲν εἰς τὸν λόγον, τὸν Ἄρην
δὲ εἰς τὸν θυμὸν καὶ τὴν Ἀφροδίτην εἰς τὴν
φάλην ἐπιθυμίαν ἀλληγοῦσιν· δῆλαιοι ὄντως
ἡμεῖς τῶν λογισμῶν τούτων καὶ πονηροὶ τῆς
κακοβουλίας, οἳ μὴ μόνον αὐτοὶ πρὸς ἀπάθειαν
ἐξετραπίητε⁵, τὸν ἀληθῆ Θεὸν ἐγκαταλιπόντες,
ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς κοινοῦσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης ἑμῖν
ἐν σπουδῇ τίθεσθε, οὗς πολλοὺς πρότερον χρο-
νοῖς Ἡσαΐας φθάσας ὁ μέγας⁶ ἀξίως θηγεῖ·
«Ὁδαί,» λέγων, «οἱ τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ κα-
λὸν πονηρὸν ποιοῦντες, οἱ τιθέντες τὸ φῶς σκό-
τος καὶ τὸ σκότος φῶς· οἱ λέγοντες τὸ πικρὸν
γλυκὸν καὶ τὸ γλυκὸν πικρὸν· ἀλλ' οὐ πεισόμεθα
ὑμῖν οὐδαμῶς ἢ ἀπλῶς λέγουσιν ἢ κολλάζουσι·
τῆς ζωῆς ἐκαστησόμεθα πρότερον ἢ τῆς καλῆς
ταύτης⁷ ὁμολογίας. » Θαῦμα ἐπὶ τούτοις ἔσχε⁸
τὸν Ἀκλίνοσιν καὶ θυμὸς σὺν τῷ θάματι, τὸ
μὲν διὰ τὴν τῶν εἰρημένων ὑπερφύειν, τὸ δὲ
διὰ τὴν⁹ τῶν οἰκείων θεῶν κωμωδίαν. Δι' ὃ
καὶ τιμωρεῖσθαι τὸν μάρτυρα τῆς ἀληθείας διε-
κελεύετο καὶ πάλιν σταθιζόμενος ἦν.

Tryphon
capite
damnatur;

15. Ἐπεὶ δὲ ἡ ὁμοία καὶ αἰθὺς ἐδείκνυτο καρ-
τερία, ὁρῶν ὁ ἄρχων τὸ ἀκλινὲς τῆς ἐνστάσεως
καὶ ὅτι πρὸς λέοντα δορκάδος, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ
λόγον ἢ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἅγιον ἀμίλλα, δίδωσι
κατ' αὐτοῦ τὴν ἀπόφασιν οὕτως¹· «Τρέφον ὁ
Ἀπαμῆς, τῷ τοῦ σεβαστοῦ καίσαρος προστάγ-
ματι ἀντειπὼν καὶ μήτε βασιλεῖ μήτε θεοῖς
ἄλλως εἶξαι²· πεισθεὶς μετὰ πολλὴν πείραν βα-
σάνων, τὸ τελευταῖον καὶ τὴν κεφαλὴν ἐκκοπή-
τω. » Εὐθὺς οὖν οἱ στρατιῶται τῆς πόλεως ἐξε-
νεγκόντες αὐτὸν ἐπὶ τὸν τόπον τῆς τελευτώσεως
ἄγουσιν. Ὁ δὲ στάς πρὸς ἀνατολὰς ὀμματὰ τε
εἰς οὐρανὸν ἐπάρας καὶ χεῖρας ἄρας³ καὶ τὴν

φωνὴν προσηύδατο οὕτως⁴· « Δέσποτα κύριε, D
Θεὲ θεῶν, βασιλεῦ βασιλέων, ἅγιε ἅγιον, εὐ-
χαριστῶ σοι ὅτι κατηξιώσας με τὸν ἄγωνα τοῦ-
τον ἀμωμήτως εἰς τέλος διαγωνίσασθαι· καὶ νῦν,
δέομαί σου, μὴ ἀψηταί μου ἢ ἐπιβουλοὺς τοῦ
πονηροῦ χεῖρα, μὴ πρὸς ἀπολείας με⁵ κατασπά-
ση βυθόν, ἀλλὰ δι' ἀγγέλων ἁγίων τῆς μεγαλο-
προεσοῦς δόξης σου τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐν εἰρήνῃ
παραλάβον εἰς τὰ ἀγαθὰ σου σκηνώματα εἰς
τὰς ἐπιποθήτους μονὰς εἰσάγαγε. Πᾶσι δὲ τοῖς
τοῦ δούλου σου μεμνημένοις καὶ θυσίας δεκτάς⁶
χάριν ἐμὴν προσάγειν σοι βουλομένοις, πρόσσχες
ἐξ ἑτοιμοῦ κατοικητηρίου σου ἐξ οὐρανοῦ ἅγιον
σου· δαφιλεῖς καὶ ἀφθάρτους ἀντικαταπέμψων
αὐτοῖς τὰς ἐδεργεσίας, ὅτι μόνος εἰ ἀγαθὸς καὶ
τῶν⁷ ἀγαθῶν παραχρῆς εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἄμην. »

16. Ταῦτα προσευξάμενος ὁ ἀθλοφόρος καὶ
προσκνήσας Θεῷ πρὸ τοῦ πληγῆναι τῷ ξίφει,
παραδίδωσι τὴν ψυχὴν ὡσπερ νεύματι τοῦ δε-
δωκότος αὐτὴν ἀρεθῆναι θελήσας, οὐ κελεύ-
σει τοῦ τρανήσαντος. Οἱ δὲ κατὰ Νίκαιαν
συνδραμόντες ἀδελφοὶ συνῴσει τε καθαρὰς καὶ
ποικίλους ἀρώμασι τὸ τίμιον ἐκεῖνο λείψανον
ἐξοσιωσάμενοι, ἐβόλοντο μὲν καὶ τῇ ἑαυτῶν
πόλει θρησανὸν ὡσπερ καὶ φυλακτήριον αὐτὸ
καταθέσθαι. Ἐπιστάς δὲ ὄναρ ὁ ἄρχος ἀπειργει
τοῦ ἐνθυμήματος, εἰς τὴν αὐτοῦ κώμην Κάμφα-
δον¹ μετακομίσειν εἰπὼν· ὅπερ δὴ² πιστῶς πε-
ποιήκασιν. Οὕτως ὁ μακάριος Τρέφον ἐξ ἀπα-
λῶν ὀνόχων καθιερωθεὶς τῷ Θεῷ καὶ πολλοὺς
μὲν τῇ Χριστοῦ πίστει προσαγαγὼν, πολλὰς
δὲ νόσους ἀνθρώπων ἰασάμενος, πλείστας δὲ
μετὰ ταῦτα τιμωριῶν ἰδέας ὑπὲρ³ ἀληθείας
δινεγκὼν τὸν τῆς ἀφθαρσίας στέφανον ἀνεδή-
σατο, εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύ-
ματος, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας⁴. Ἄμην.

animam
Deo
reddidit.

⁴ hic rursus inc. M 1. — ⁵ ἐπετραπίητε M 3. — ⁶ δεκτοῦς M 4. —
⁷ ἀγαθὸς καὶ τῶν) om. M 3.
⁸ εἶχε M 3. — ⁹ τῆς M 2.
15. — ¹ οὕτω in ras. M 3. — ² om. M 2. — ³ om. M 4.
16. — ¹ Καμφάδων M 1. — ² καὶ add. M 2, 4, 5.
— ³ τῆς add. M 5. — ⁴ τῶν αἰώνων add. M 5.

C

IV. LAUDATIO S. TRYPHONIS A. LEONE IMPERATORE

E codicibus Athonensi monasterii Hiberorum (=A), bibliothecae Ambrosianae F. 106 sup. (=B), Parisiensis bibl. Nationalis gr. 1201 (=C). Cf. Comm. praev. num. 9.

Exordium.

1. Μάρτυρος παραγένεος μνήμη, καὶ χρῆ
παρασκευάσειν ἡμᾶς ἐδπρεπῆ τὴν ὑποδοχὴν·
ὀφειλομένη γὰρ αὐτῷ προσερχθήσεται ἡ τιμὴ,
οὐ μόνον ὡς πρὸς βασιλέως ἐγγύτητα φθάνοντι
(ὀφείλεται δὲ¹ τοῖς οὕτω λαχοῦσιν ἢ παρὰ τῶν
συνδούλων τιμῇ), ἀλλ' ὅτι καὶ κοινοὺς ἀριστέας

τιμῶν² ὄσιον. Τῆνας δ'³ ἐτέρους χρῆ κοινοὺς
ἀριστέας μᾶλλον ὑπολαμβάνειν ἢ τοὺς τροπο-
σαμένους τὸν κοινὸν τὸ γένους πολέμιον;
Εἰ οὖν οὐδεὶς ἀριστέως ἐπιδημίαν ἰδὼν ἀνέχεται
παριεῖν ὅπως ἔνυχεν, ἥπου γε ἄξιον ἡμᾶς ἐπι-
δημίαν ἀριστέως τοσοῦτον παραδραμεῖν;
Ἄτοπον δὲ καὶ τοῦτο, τοὺς μὲν τιμῶντας τοὺς⁴
ἐν ταῖς καταλυομέναις διαπρέφαντας νίκαις καὶ
μέρος τι τῶν ἰδίων⁵ ἀναλίσκοντας οὕτω προ-
αιρεῖσθαι σπουδάζειν, ἡμᾶς δὲ καὶ⁶ λαμβά-
νοντας τῶν προσόντων τοῖς μάρτυσιν ὀκνεῖν καὶ
φείδασθαι τοῖς ἐκείνων αὐτοὺς τιμῶν, ἃ γὰρ⁷
δι' ἰδρωτῶν ἐκεῖνοις εἰργάσθη· τίς γὰρ ἄλλη

1. — ¹ C, om. A, B. — ² supra lin. B. — ³ δὲ A. —
⁴ corr., prius τοῖς C. — ⁵ ἰουδαίων C. — ⁶ om. B, C.
— ⁷ ita A, B, C; ἄ γε ? E. Kurtz.

κατὰ

A κατά γνώμην ἀγωνιστῆ θεραπεία, ἢ τῶν ἀγώνων ὁ ἔπανος; τοῦτοις ἡμᾶς ἀποχρῆσαι πρὸς τὴν ὑποδοχὴν δεῖται. Ἀθλητικῶν οὖν καμάτων τὰ ἐπιτήδεια πορίζοντων, ἐξ οὐρανίων ἀφίδων παραγεγονότα τὸν ἀθλητῆν θεραπεύσωμεν· εἰ γὰρ καὶ οἷς ἄξιον συνεῖναι πάρεστιν αἶψι, ἀλλὰ γε σήμερον τοῖς οὐκ ἀνεπιτηδεύουσιν ὀφθαλμοῖς τοῦ τοιοῦτου θεάματος λαμπροτέραν τὴν συνουσίαν ἐπιδεικνύει. Νῦν μὲν αὐτῷ δῆμον ἄθλων καὶ μαρτυρικῶν προδοροφροῦντων ταγμάτων, καθάπερ ἄρτι παραγενομένῳ τῶν τροπαίων καὶ θριάμβων⁸ ἀνελομένῳ ἐν οὐρανοῖς ἡ νίκη δοξάζεται· πληρὸν οὐχὶ διὰ τὴν ἄνω δόξαν τὴν μετὰ τῶν κάτω σύνδον παρατεῖται· οὐκ οὐδ' ἡμῖν εὐπρεπὲς διὰ τὴν ἄνω τιμὴν τῆς κάτω κατὰ δόξαν ἀμελεῖν θεραπείας, εὐλαβεῖσθαι δὲ μᾶλλον ἐκεῖνα καταλιπεῖν χωρὶς εὐφημίας, ἢ τοῖς κρείττοισιν εὐφημῆται· ἢ τίνα λόγον ἔχει⁹, κοινῇ τοῖς ἄλλοις ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ἡσθέντων τοῦ ἀριστέως, μὴ τῆς παρ' ἐκατέρων εὐφημίας τοῦτον μεταλαχέιν; Τιμώμεν¹⁰ οὖν ἐγκωμῶν τὴν μνήμην τῷ μάρτυρι, ἐκείνῳ τε δίκαια καὶ σφαιρόμενα νέμοντες καὶ κατὰ γνώμην τῷ ἀγωνιστῆ ποιῶντες· βούλεται γὰρ οὐ μόνον δεξιᾶς οἰκείας στεφάνῳ σεμνύνειν τὸν ἀγωνιστῆν οὐδὲ τὸν παρ' αὐτῷ τελοῦμενον ἦχον¹¹ ἄδειν τὸ¹² τροπαίον, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο τὸ μέρος, οὗ τὸν ἀγὼνα ὁ στεφανίτης διήνεγκεν, ἵνα μὴ μόνον ἐκεῖνος καταγεραῖοιται¹³, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς τι κερδαίνωμεν· οὐ τὴν¹⁴ παρὰ τῶν ἐπαινομένων ἀντίδοσιν φημι (ἔστι μὲν¹⁵ γὰρ καὶ τοῦτο), ἀλλὰ τὸ συμβαίνειν ἐκ τοῦ λόγου κέρδος· γίνεται γὰρ οἷον σπέρμα πρὸς ἀρετὴν ὁ τῶν καλῶν ἔργων ἔπανος ταῖς μὴ παντάπασιν ἀγρόσις καρδιάς. Ἀλλὰ τίς¹⁶ οὗτος, δὲ μετὰ σεμνῶν¹⁷ ἡμῖν σεμνὸς ἐπέστη τῆς νίκης στεφάνῳ¹⁸, οὗ τῶν ἀθλητικῶν ἰδρυτῶν ἡ μεροδία ὅλην ἡμῶν τὴν ψυχικὴν ἐπιλήρωσεν αἴσθησιν, δὲ τῆ βαρῆ τῶν μελῶν ἐδδηλός¹⁹ ἔστι πολὺν²⁰ τινα καταπαλαίαιας ἀντίπαλον²¹; ἢ γνώριμος πᾶσιν ὁ γεννάδας καθάπερ ἡλίου ἀνατολῆ καὶ λέληθεν οὐδαμῶς ἢ τῆς ἐκείνου μνήμης ἀνατολή. Ἀλλ' ὥσπερ διηνεκῶς τῶν ἡλίου καλῶν μετέγοντες ἄνθρωποι ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν εὐεργεσίας ἅμα τῷ λάμπειν τὴν ἀκτίνα γνωρίζουσι ἑαυτοὺς, οὕτως ἐκ τῆς τῶν θανμάτων χορηγίας ἴσμεν τὸν μάρτυρα· ὃ σεμννομένῳ τῆ ἐκ τῶν ἀγώνων δόξῃ τὴν ἡμετέραν ἀποδοῦμεν εὐφημίαν· νόμος²² γὰρ οὗτος ἀθλητικῶς, καὶ λόγοις ἀναδεικνύει τὸς στεφανίτας.

A patria et genere sancti non laudandi.

2. Πατρίδα μὲν καὶ γένος, ἃ τοῖς ἐπανεταῖς ἔθος ἐπιζητεῖν, ὁ λόγος παρατεῖται· οἱ μὲν γὰρ ἀπορία τῶν οἰκείων καλῶν περιέρχονται τὰ ἐκ γειτόνων συλλέγοντες, εἰ καὶ σεμνοὶς ὄψιν τὴν¹ πενίαν κοσμοῦσι, ταῦτα προσεπιλέγοντες ὡς βουλόμενοι δεῖξαι περιουσίαν ἀρετῆς ἐνοῦσαν τοῖς ἐπαινομένοις, ἐκ τῆς γονεῦσι προσόδου ἀπ' ἀρχῆς δόξης τὴν μαρτυρίαν ἐπισηραγίζομεν· ἡμῖν δ' ἀφάτου χορηγομένης

ἐκ τῶν οἰκείων τοῦ μάρτυρος εὐπορίας, ἀπειρόκαλον οἶμαι τὸ βαδίζειν ἐκεῖνοις παραπλησίαν². Τί γὰρ δεῖ³ τὰ τῶν ἄλλων σεμνὰ περισκοπεῖν καὶ τὸ κλέος ἐν μοῖρᾳ κεκτησθαι δανείσματος⁴, ὑπάρχοντος ἐκ τῶν ἰδίων σεμνύνεσθαι; Ὅσπερ οὖν φωστῆρων ἀκούοντες γένεσιν οὐδὲν τι πολυπραγμονοῦμεν, ἀλλὰ μόνην τὴν ἐκείνων θαυμάζομεν ἀρετῆν⁵, τὸ τῶν λαμπηδόνων ὠραίων κατανοοῦντες, οὕτω μοι κἀνταῦθα δοκεῖ μόνον⁶ ἀροῦσθαι, ἂν ἄρα⁷ δυνάμεθα, τὴν τοῦ μεγάλου φωστῆρος τῆς ἀληθείας κατανοεῖν ἀρετῆν. Εἰ τις γὰρ ἄλλος ἐν τοῖς κάτω τελῶν ἄξιος προσεῖρησθαι τῷ τῶν φωστῆρων ὀνόματι, οὗτος οἶμαι τῶν πάντων ἐστίν· οὐ γὰρ δὴ τῆς εἰς τὸν βίον εἰσόδου τυχῶν κατὰ βραχὺ τῶν ἔργων κτώμενος τὴν λαμπρότητα, ὕστερον ἔδειξε⁸ περιφανέστεραν τὴν αὐτοῦ φύσιν, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀρωμέν, ἀλλ' ὁμοῦ τε πρὸς γένεσιν⁹ ἦλθε, καὶ φωτὸς πλήρης ἦν, οὐκ οἶδα τοῦ φωτὸς¹⁰ ἐρασθέντος τὸν ὑποδεξάμενον ἢ ἐκείνου ἅμα τῷ λῦσαι τὴν μητρικὴν ὀδύνην τῷ φωτὶ συνδεθέντος¹¹, καὶ διὰ τοῦτο αὐτίκα τῆ γενέσει τῆς τῶν κατορθωμάτων ἀπάσης λαμπρότητος συνελθοῦσης. Πλὴν ἢ μέλαινα νύξ τῆς ἀπιστίας ἐκέχρητο¹² κατὰ πάντων περάτων, καὶ Τρύφων οὕτω μειράκιον ἦν, καὶ δόγμασιν εὐσεβείας καὶ θαύμασιν ὥσπερ ἀκτίσι τὸ σκότος διώκων¹³, τῆς εἰς Θεὸν ὁμολογίας ἠγάγεε τὴν ἡμέραν, νῦν μὲν ἂ παντελῶς ἀβοηθήτοις¹⁴ οὖσι τοῖς τότε ἀνθρώποις ἐπιόντα χαλεπῶς ἐτυράνει ἀπελαίνων¹⁵ δαιμόνια, νῦν δὲ σώματα νόσων ἐλευθερῶν καὶ ἀμφοτέρωθεν τῷ πλάσματι βοηθῶν καὶ προσάγων τῷ πλάσαστι¹⁶. Καὶ τὸ πρᾶγμα οὐκ ἀνεκτὸν ἐνομιζέτο ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις τοῦ σκότους, παῖς ἄρτι βλαστάνων ἐκείνους ἐλαίνων καὶ χεῖρ ἀπαλή τὰ τοῦτων ὀραπίουσα πρόσωπα· διέπερ τοῖς¹⁷ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τῆς ἀσεβείας ὑπερασπίουσι ἄρχουσι οὐ μόνον ἐπὶ τῆς τῶν¹⁸ ἔργων φήμης ἀλλὰ καὶ τῶν δαιμονίων οὐκ ἀνεχομένων σιγῆ διακαρτερεῖν τὴν ἦταν εἰς ἀντίληψιν καλοῦντων αὐτούς, προσηγέλλετο. Οἱ μὲν οὖν ἀνακαλεῖσθαι τὴν ἦταν προθυμοῦμενοι¹⁹, σκότος ὄντες, ἐπὶ μᾶλλον παρεῖχον ἀφορμὴν διαλάμπειν²⁰ τῷ μάρτυρι. Ὅσπερ γὰρ ἡλῖος ἔχει μὲν παρ' ἑαυτῷ καὶ ἀνατέλλον ὄλον τὸ φῶς, λαμπροτέρας δ' ἀφίει τὰς²¹ λαμπηδόνας, ἦν ἔρχεται πορεῖαν αἰετῶ ἀναβαίνων, οὕτω καὶ ὁ μάρτυς· εἶχε μὲν ἐξ ἀρχῆς παρ' ἑαυτῷ πλήρη τῆς ἀθλητικῆς ἀρετῆς τὰ φέγγη, ὁμοῦ δὲ τοῦ μαρτυρίου τὴν ὁδὸν προκόπτων ἔδεικνεν τι πλέον, τοῦ τῆς ἀληθείας αὐτῷ παραστήματος αἰετῆ πείρα τῶν χαλεπῶν προσιόντι γενναιοτέρου διαφανομένου· καὶ οὐδὲν εἶχε ταῖς ἀκτίσιν ἐπιλυγάζειν²² τὸ νέφος τῆς ἀντικειμένης δυνάμεως· ἀλλ' ἐγένετο κατὰ τοῦτο τὸ μέρος ἐναντίον ἢ ὅπερ ἡλῖος συμβαίνειν²³ ὀρωμέν. Ἐκείνου γὰρ τὸ φαιδρὸν νέφος ἀντεπιόντος συστέλλεται²⁴, ἐνταῦθα δὲ διὰ τοῦ ἀμαρου²⁵ τῶν δαιμόνων νέφους τηλαυγέστερον ἢ μαρτυρικῆ ἀστράπτει ἀκτίς.

LAUDATIO A. LEONE

E Tryphon puer miracula operatur;

F

⁸ θριάμβων B, C. — ⁹ ἔχειν B, C. — ¹⁰ τιμῶν μὲν B, C. — ¹¹ οἱ B. — ¹² τὸ // // // // // B. — ¹³ καταγεραῖοιτο B, C. — ¹⁴ οἱ B. — ¹⁵ οἱ B. — ¹⁶ τί A. — ¹⁷ σεμνῶς B, C. — ¹⁸ corr., prius κεφάνων C. — ¹⁹ ἐκδηλός B, C. — ²⁰ πολὺν C. — ²¹ ἀντίπαλον A. — ²² in marg. corr. ἄγων prius ἀγῶος C.

2. — ¹ τοῖς B, C. — ² B, C, παραπλησίως A. — ³ δὴ A. — ⁴ δανείσματος B. — ⁵ ἀρετῆν C. — ⁶ (δ. μ.) μὲ-

νην B, C. — ⁷ ἄρα C. — ⁸ ἔδειξε B. — ⁹ γένεσιν C. — ¹⁰ (πλήρης - φωτὸς) om. C. — ¹¹ (τὸν ὑποδ. - συνδεθέντος) om. B, C. — ¹² ἐκέχρητο C. — ¹³ διωκῶν C. — ¹⁴ ἀβοηθήτος B, C. — ¹⁵ ἀπολαίνων C. — ¹⁶ πλάσματι C. — ¹⁷ om. C, τῆς B. — ¹⁸ om. B. — ¹⁹ καὶ add. B. — ²⁰ διαλάμπειν C. — ²¹ τῆς C. — ²² ἐπιλυγάζειν A, C. — ²³ συμβαίνειν B, C. — ²⁴ ἀμαρου C.

LAUDATIO
A. LEONE

3. Πλήν ἀπαιταχού γῆς δόγμα τυραννικόν
 ἐφθασε διερευνώμενον Τρύφωνα· καὶ ἐπεὶ πα-
 ρόντα ἔδει καταστήναι εἰς ὕψιν τῷ κρατοῦντι,
 παρ' αὐτὸν ἐκομίζετο· ὁ δὲ, ἐντραχῆς¹ γὰρ ἦν
 καὶ δεινὸς πρὸς θήραν ἀπάτης, οὐκ ἔγνω ἀπε-
 ναντίας ἵναί, οὐδὲ τοῖς φοβεροῖς δοκιμῆν λαμ-
 βάνειν τοῦ ἀριστέως. Ἦδει² γάρ, ὡς ἐνίστε
 τούτοις τὸ γενναῖον τῆς γνώμης οἷον στομομό-
 μενον οὐ μόνον οὐχ ὑπείκει ἀλλὰ καὶ κρείττον,
 ἢ πρὸ τῆς πείρας τῶν χαλεπῶν ἐδεύοντο, γίγ-
 νεται· διὰ τοῦτο τῆς πείρας τέως οὐχ ἤπατετο
 τῶν φοβερῶν, ἀλλὰ τῷ θηριώδει καὶ ὠμῷ ἤρε-
 μῆν ἐπιτρέψας ἐνεχειρίζετο τὴν ἀλωπεκῆν, καὶ
 φησιν· «Ὁδὲ παραπλήσιος³ τῷ τῆς ἡλικίας βλασ-
 τήματι ὁ σὸς καρπὸς τοῦ φρονήματος· τῆ μὲν
 γὰρ οὕτω τὸ τέλειον μαρτυρεῖ, τῷ δὲ οὐδὲν ἀπο-
 δεῖ τελειότητος. Καὶ λαμβάνει με θαῦμα, πῶς
 ἐν ἀτελεῖ βίον καιρῷ τέλειον καὶ κατὰ πολὺν
 ὄρω φρόνημα· χεῖρ τοίνυν, ὅσον εὐκληρίας εἰ
 φύσεως, τοσοῦτον εἶναι μετὰ λογισμῶν κεχωρισ-
 μένον κακίας· κακία δὲ, τὰ εἰς κίνδυνον ὄβου-
 ντα μὴ χαιρῶν ἐὰν μηδ' ἀγαθῶν ἂ δοκεῖ τοι·
 κρείττοσι καὶ τιμῆν καὶ ἀπόλαυσιν ἔχουσιν. Ἐὰ
 οὐν ἐκεῖνα, οἷς ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐνεῖχον· μηδὲ
 τούτῳ⁴ μόνον ἀσχημόνει⁵ τὸ τέλειον τοῦ φρο-
 νήματος⁶ τῷ⁷ δόξης ἀντεχόμενον ἡμετέροις
 δόγμασιν οὐ νομιζομένης⁸ ἐνυβρίζει⁹ μὲν εἰς
 τοὺς κρατοῦντας, κερδαίνειν δ' ἐκ τοῦ πράγμα-
 τος τοιαῦτα, οἷα τοῖς κακοῦργοις ὀφείλεται.»

conlemnit;

4. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἀδίκῃ χειρὶ τοιαῦτα· ἢ δὲ
 τῷ θεῷ πλήκτρῳ τῷ πνεύματι κινουμένη¹
 γλώσσα· «Τέλειον, ἔφη, τότε μοὶ τις προσμαρ-
 τυρήσει τὸ φρόνημα, ὅτε² δόξης, ἣς εὐ καὶ κα-
 λῶς ἀπ' ἀρχῆς ἐραστής ἐγενόμην, οὐχ ὑπομείνω
 γενέσθαι προδότης· οὐδ' ἦν μετὰ διανοίας ὀρ-
 θῆς ὁμολογίαν ἐγνώρισα, ταύτην ἐκ τῆς χείρονος
 μοίρας ἀνήσομαι οὐδὲ τῆς εἰς ζωὴν ἀγούσης
 ἀλλάξομαι τὴν εἰς θάνατον. Εἰ δὲ τῷ ἡμετέρῳ
 τῶν κρατοῦντων οὐ συμβαίοντα φρονῶ δόγματι,
 ὅτι μοι ζημίαν ἀπαρμύθητον γράφει τὸ δόγμα,
 εἴτα ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις κατὰ τὸν βίον ἐπιτηδεύ-
 μασι βούλεται ἡμῖν³ ἀγαθὰ τοῖς ὑπὸ χεῖρα τὰ
 δόγματα· εἰ δὲ καὶ τοιοῦτον ἐξενεχθὲν λήσει⁴
 οἷον ζημίαν οἴσειν τηρούμενον, οὐκ ἀργεῖν συγ-
 χωρεῖτε τοῖς λογισμοῖς, ἕως ἂν εἰς τὸ λυσιτελεῖς
 μεταποιηθῇ τὸ φαῖλον τοῦ δόγματος· καὶ οὐ
 χαλεπαίνετε (ποιοῦντες εἰκότα⁵ καὶ ἀρχικῆ δια-
 φέροντα⁶ προνοίᾳ) τοῖς ὄσοι τὸ μὴ⁷ ἄγως ἔχον
 τοῦ δόγματος προϋδόμενοι οὐκ ἐφύλαξαν ἀπα-
 ράβατον, ἀλλὰ πρῶως τὴν ἀπολίαν μανθάνοντες
 ἐκεῖνους τε κακῶν ἀπειροὺς ἔατε καὶ μετατί-
 θεσθαι τῶν δοξάντων καλῶς ἔχειν ὑπολαμβάνετε.
 Ἐνταῦθα δὲ, οὐ⁸ περὶ ψυχῆν ἀπαντᾷ τὸ κακὸν
 τοῖς τε⁹ γράφουσιν καὶ τοῖς πειθομένοις τῷ
 δόγματι, οὐτ' ἀπ' ἐαυτῶν βουλομένοις ἑμῖν¹⁰
 ὄραν οὐτ' ἀπὸ τῆς τῶν διδασκόντων γνώμης
 ἡλικίος ὁ κίνδυνος· ὅτι μὴ τῶν σφῶντων ἀφεί-
 μεθα λογισμῶν, ἔβριον ἐπικαλούμεθα καὶ τοῖς
 τῶν κακοῦργων ἐνεχόμεθα· ἀλλὰ τῶν δοκούν-
 των ἀπάργον¹¹, καὶ οἷς ἐνόχους ὑπολαμβάνει

ἀμύνον· ὡς ἐγὼ λειποταξίον δίκην οὐκ ἂν ἀλόγη D
 οὐδὲ προσχωρήσω τοῖς ἐναντίοις τὴν ἐμὴν ἀτι-
 μάσας στρατεῖαν· οὕτω γὰρ μοι ὡς ἀληθῶς
 ὄρθο οὐκ ἀτελεῖς, παρὸν φρόνημα.»

5. Ἐπειδὴ τούτων¹ ὁ τύραννος ἤκουσεν, οὐκ
 ἔτι μετὰ τῆς ἀλωπεκῆς ἀλλὰ μετὰ τοῦ θηριω-
 δεστάτου προσήει τῆς γνώμης, οὐδ' ἔτι ὄρημα²
 τὸν χρυσόν, ἀλλ' ἔργων³ βασάνῳ⁴ καταμανθά-
 νειν ἐβούλετο· καὶ ἔξρει κόπτεν τὰ πῦθα
 προσέταται⁵. Ἀλλ' ἀνδριάς ὑπὸ γλυφίδων εἰς
 κάλλος ἐργαζόμενος ἴστατο· ἐκενοῦντο οἱ ὄρε-
 τοὶ τῶν αἰμάτων, ἢ δὲ γνώμη ἐπὶ μάλλον ἐδείκ-
 νυτο γενναϊότητος οὕσα μεστή. Διεσχίζετο χερ-
 σὶ δημίον τὸ σῶμα, ὁ δὲ, ὡς τῶν πολλῶν δια-
 φέρουσαν στολήν ἐνδύόμενος, σεμνότερος διε-
 φαίνεται· καὶ τὰ μὲν ἔξρει πρὸς ἀπὴν ἐχώρει
 τῶν ὀστέων τὴν ἀρμονίαν, τὰ χεῖρ δὲ οὐ μεθίει
 τὴν εἰς Θεὸν ἐμφωδίαν, ὥσπερ εἰς τὸ τέμνεσθαι
 μόνον⁶ ἐκεῖνον τοῦ σώματος παραπλησίον τοῖς
 ἄλλοις ὄντος, τὸ δὲ πικρὸν τῆς τομῆς⁷ οὐχ
 ἐπάργοντος ὁμοίον δέχεσθαι. Οὕτως ἐκείνος,
 μέτρι τῶν τεμνόντων ὁ βραχὶ ἀπαγορευσάς E
 ἐνάγκησεν, ὡς ἄλλοτρίων θεατῆς παλαισμάτων
 ἀλλ' οὐχ ὑπομένον ἐν τοῖς οἰκείοις⁸ τὴν πείραν
 ἴστατο τῶν δεινῶν, πληρούμενος θέας⁹ εὐχα-
 ριστίας τὸ στόμα καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν αἰκνύοντων
 εὐχῆς. Ὁ μὲν οὐν τοῦ Χριστοῦ τοιοῦτος ἔν τε
 τοῖς χαλεποῖς καὶ τῇ παρ' ὧν τὰ δεινὰ προσήκον
 ἀμύνη, τοῖς μὲν ὡς ἡδόνην φέρονται ἐφηνύχον,
 τῶν δὲ μὴ παραστήναι τῷ δικαίῳ βήματι πα-
 ραιτούμενος τὴν ἀδικίαν. Ὁ δ' ὑπερσπίζων
 ἄρχων τῆς πλάνης αἰσχύνην ἠγούμενος, εἰ τοῦ
 μαρτυρικοῦ παραστήματος ἐλάττων ὄφθειρε πρὸς
 εὐρεσιν τῶν κολάσεων, ἐπὶ πλέον θηριωδίας
 προέκοπτε καὶ τοῦ καθηγεμόνος αὐτὸν καὶ τῆς
 πλάνης καὶ τῆς τῶν βασάνων εὐρέσεως εἰς ἐπί-
 νοιαν ἄγοντος, ἐπιπονωτέρας¹⁰ βασάνους ἐκοι-
 νε¹¹ τὸν ἀδόμῳντα.

6. Οὐχ ἅλοῦν δὲ τῶν ὀδυνῶν τὸ μέρος ὁ
 ἀλάστωρ εἶναι βουλόμενος, ἀλλὰ πολυειδοῦς
 αἰσθάνεσθαι τῆς δαιμόνιου, ὥσπερ ἐν πολιοσ-
 κία ὁμοῦ κατὰ τὸ αὐτὸ ποικιλίας προσήγει
 μηχανάς, οὕτω νομίζων πολιορκῆσιν τὸ φρό-
 νημα καὶ καταπιέζοντας ἐκέλευε τοῖς ποσίν F
 ἦλκος ἄγειν παιόμενον διὰ τῆς πόλεως ἐν ὄρε,
 ὅτε¹ ἢ τοῦ κρύους πῆξις ἀργεῖν ἀναγκάζει καὶ
 τὰ τῶν μελῶν ἐνεργότατα². Ἔτι³ λῆπτης ἀπα-
 θρώπου, ἂν δυσσεβῶν διανοημάτων· νικᾷ τὰ
 ὑμέτερα⁴ κρούσματα⁵ ἢ τοῦ ἀνδριάντος στερ-
 ρότης· οὐδ' ἐξαρκοῦσι δήμιοι χεῖρες κλάσαι τὴν
 γνώμην· συνεργεῖται καὶ ἢ τοῦ χειμῶνος βα-
 ρύτης· καταφρονεῖ⁶ τῶν ὑμετέρων⁷ βασάνων·
 αὐτὸς ἐάντῳ προσαγέτω τὴν τιμωρίαν, ἦν ἐκ
 τῆς πορείας ὑπομένειν⁸ ἀνάγκη. Ἀλλ' οἱ ὄραῖοι Rom.10,15.
 πόδες ἐκεῖνοι, καθάπερ ἴθροις πολυτμίους τοῖς
 ἦλοις καὶ τῇ βαρῇ τῶν οἰκείων αἰμάτων κοσ-
 μοῦμενοι, ἐντιμότεραν ἐκνοῦντο πορείαν, γῆν
 ὄσσην ἐπῆσαν ἀριάζοντες· πόδες ὄντως⁹ ἐπὶ
 πέτρῳ ἐστημιμένοι τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύ-
 δους τὰ κύματα ὡς ἀφρόν διαλύοντες· πόδες, Psalm.39.
 3.

3. —¹ B, C, εὐτελής A. —² ἡδὴ A. —³ παραπλή-
 σιον B. —⁴ τοῦτο A. —⁵ ἀσχημόνει A. —⁶ (τῆ μὲν
 γὰρ - φρονήματος) om. B, C. —⁷ τὸ A. —⁸ νομιζομέ-
 νους A. —⁹ ἐνυβρίζει B.
 4. —¹ κοινομένη C. —² δὲ add. A. —³ ἑμῖν B.
 —⁴ λήσει B. —⁵ εἰκότως A. —⁶ διαφέρισμα B.
 —⁷ om. A. —⁸ οὐ A. —⁹ om. A. —¹⁰ ἡμῖν A. —
 —¹¹ ἀπόργον C.

5. —¹ τούτων A. —² ὄρημα C. —³ ἔργον A. —
 —⁴ βασάνων A. —⁵ προσέταται B, προσέταται B.
 C. —⁶ μένειν B. —⁷ τοῖς τιμῆς C. —⁸ οἰκείας C.
 —⁹ om. B, C. —¹⁰ corr., prius ἐπιπονωτέρας B. —
 —¹¹ ἔκρουε B, C.
 6. —¹ om. C. —² ἐργότατα C. —³ ἡμέτερα C.
 —⁴ κρούματα B, C. —⁵ καταφρονεῖν A, C. —⁶ ἡμε-
 τέρων C et B ex corr. —⁷ ὑπομένειν C. —⁸ ὄντως A, C.
 διὰ

A δια τῆς τῶν ἡλῶν ἀκμῆς τὴν κακομήχανον ἐν τῷ πατεῖν κατατρώσαντες κεφαλὴν. Ἄλλ' ἦν ἄρα μανία καὶ πρὸς θεομύθεον· τὸ μὲν γὰρ ἕλης ἐπιτηδείου λαβόμενον ἀναστῆ καὶ τρέφει τὴν φλόγα, ἐπειδὴν δὲ πλησιάζῃ οὐ μὴ τροφήν ἐν λαβεῖν, θήσκει μαρνανθὲν· τῷ δὲ τοῦ τυράννου τῆς μανίας πρὸς ἐναντίον συνέβαινε, οὐχ ἄλισκομένον δὲ ὄρητο⁹ κατατρώγειν, λαμπρότερον ἢ φλόξ ἀνεβίον καὶ ἀνεκάετο¹¹.

faces
ardentes
fortiter
tolerat;

7. Κάμπτεν οὖν ἐπιχειρεῖ τὸν ἀκλήν ἄλιν ἐτέρωθεν· καὶ λαμπάδας πρὸς ἐπέταττε προσάγειν τοῖς μέλεσιν· ἐλάνθανε δὲ τῷ μὲν οἶόν τινα ὄρσον προσάγον¹ τοῦ ἀναγλέγοντος πόθου, ἐάντῳ δὲ τῆς μανίας ἐπέκτανμα. Ἔδει γὰρ ἐν πάσῃ μηχανῇ διάβολον καὶ τὸν ἐπιρέτην <αὐτοῦ>² αἰσχρῆς κληρονομεῖν, Χριστὸν δὲ καὶ τὸν ἐκεῖνον διὰ πάντων ὀπλίτην κρατεῖν. Ἄλλ' ὁ μὲν ὕψηται κάτω τὰς ἡμιόους λαμπάδας, ἄνωθεν δὲ φῶς ἐπιτινίον περιέλαμπε, τερπνὸν ἅμα καὶ καταπλήξως μεστὸν δεικνύον τὸν ἀθλητήν, τερπνὸν μὲν ὀφθαλμοῖς, ὅσοι τῷ τοιοῦτῳ κάλλει ἐνατενίζεν ἐπάξιοι, καταπληκτικὸν δ' ἐκείνοις ὅσοι τῷ βαθεῖ τῆς ἀσεβείας ἀμνηροθέντες σκότῳ⁴ τὴν ἀμαργῆν τοῦ προσώπου τῆς ἀστραπῆς οὐκ ἐδῶναντο φέρειν. Τὸ μὲν δὴ οὐρανὸν φῶς τοιοῦτο⁵ προσέωγράφε⁶ Τρόφωνι κάλλος, οἶόν τι προεικόνισμα τοῦ μέλλοντος κάλλους· ὑπέδηλον⁷ δὲ καὶ τοῦ τέλους τῶν ἄθλων ἦδη τὸ ἐνδόσιμον ὁ ἀγωνοθέτης· στέφει γὰρ παρὰ πᾶσιν ὀρωμένῳ τὸν ἀγωνιστὴν ἐδεξιοῦτο, καὶ τῶν χαμῶτων ἐδείκνυε τὸ ἐπαθλον.

antequam
capite
plectatur

8. Ὁ μὲν οὖν τῆς καταλύσεως τῶν πόνων εἰστίθει¹ καιρὸς· ὥσπερ δ' οἰκίας τεχνίτης τὸ ὄλον τῆς οἰκοδομῆς σχῆμα φυλάττει² ὅμοιον ἢ ὀφάντης ταῖς ἐξ ἀρχῆς κρόκαις ἀπάσας τὰς λοιπάς ὁμοίως συντίθει³ ἢ εἴτι ἄλλο παραπλησίως ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐργάζεται, τοιοῦτο³ ἐπιτάθη εἰκοι συμβεβηκέναι· καὶ ὅμοιον τέλος τῷ παντὶ βίῳ τοῦ μάρτυρος συνεισέχεται, οὐκ οἶδα τοῦτο βουληθέντος Θεοῦ, ὥσπερ ἔδωκε παράδοξον τὴν ζωὴν, δοῦναι παράδοξον⁴ καὶ τὴν τελευτήν, ἢ ἡν καιρίαν πληγῆ⁵ ὁ ἀπάνθρωπος δικαστὴς προαράζων τὸν δίκαιον τῆς ἐκείνου πληγῆς· ἐπεὶ γὰρ οἱ τὸν θυμὸν ἀναρῆσαι τῷ τιμωρεῖσθαι τοὺς καθ' ὧν ἐξεκαθήσαν βουληθέντες τότε χαλεπωτέρας αἰσθάνονται διανεμομένης αὐτοῦ τῆς φλογός, ὅτε τῆς τιμωρίας ἀμείνους ἴδωσι διαγεγονότας, ἐφ' ὅμοιον αὐτῷ σχῆμα τὴν μανίαν ἀποπληροῦ⁶ ὁ μὲν γὰρ τελευταίαν ὀργὴν ἐπαφήσει ἐνόμιζε καὶ ἥς οὐκ ἂν διαγεγόνει, ξίφει αὐτῷ ἐπιτρέπων τὸν ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισμόν· φθάνει δὲ Θεὸς τὴν πληγὴν εἰς χεῖρας τὴν μακαρίαν παραλαμβάνων ψυχῆν, λιπὼν⁶ ἐκεῖνον εἰς ἐαυτὸν ἀγριαίνειν καὶ μεμηνῆναι, καθάπερ τὰ ἐπιδραμόντα τῶν κνωδίων, ὅταν μὴ τούτων ἀφασθαι καθ' ὧν ἀνεσοβήθη δηνθηθῆ.

spiritum
Deo
reddit,

Martyris
laudes

9. Ἀπὴ τῶν στεφανίτων ἢ πάλῃ· τοιοῦτον τῆς ἀληθείας τὸ τρώσιον· τοιοῦτον τῆς ἀσεβείας τὸ πτώμα· ἐπὶ τούτοις ἐκρότησαν θανμάσαντες ἄγγελοι, ἐκκυθώσαντες τὰ δαιμόνια καταπλαγέντα. Ἡλάλαξαν τῶν μαρτύρων τὰ πλή-

θη· πόλαι οὐρανῶν ὑπεδέξαντο μετὰ σεμοῦ τοῦ τῆς νίκης χρώματος τῆς ἀληθείας τὸν στρατιώτην. Ὁ στεφοδότης τὴν καλὴν ἐστεφάνωσε διαδήματι κεφαλῆν· ὠμολόγησε κοινωνὸν τῆς βασιλείας ἐνώπιον τοῦ πατρὸς, ἀνθ' ἧς ἔδωκεν ὁμολογίας ἐνώπιον ἀνθρώπων αὐτῷ· ἐνέδυσεν ἔνδυμα ἀφθαρσίας, ἀνθ' ὧν τὸ τῆς φθορᾶς ὕφασμα τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγῶσιν εἶδε διερωγῶς, πεφῆν μὲν ὠδῖνα μητρικὴν ἀπολῶν καὶ ἄρτι πρὸς ζωὴν εἰσελαβῶν.

LAUDATIO
A. LEONE

Matth.
10, 32.

10. Δωρεαῖς ἐξαιρέτοις ὑπερετιμῆθης¹ τῶν ἄλλων· εἰ γὰρ καὶ ἀπειροὶς ὄσοις² τῆς τῶν χαρίτων ἐδόθη πηγῆς ἀπαράσασθαι, ἀλλ' οὐκ ἐφ' ὅμοιον ἐκείνοις τοῦ σχήματος οὐ λαμβάνεις τὸ χάρισμα· τοῖς μὲν γὰρ εἰ καὶ σταθωμένη πρὸς λόγον τῶν ἀντιστοιχομένων ἢ δωρεὰ προτίκα ὁρᾶται παραγινόμενη³, ὅμως ὥσπερ ἀμοιβὴ καμάτων ἀντιδωρεῖται· σοὶ δὲ οὐ πόνον κτήμα τὸ δῶρον, ἀλλ' οἶον ἂν ἐξ ἐραστοῦ ἔλθοι. Ἀλλὰ γὰρ, ὅπερ ἔφη προτέρον, μητρῶον ἀνήσας λαγῶν, οὕτως ἐτι καλλοναῖς ἀοράτοις τὸν οὐ μὴδὲν διαφεύγει τὴν ὄρασιν καταβέβας ὀφθαλμόν, ὥσπερ ἐρωτικά δῶρα λαμβάνεις τὰ θαύματα. Νῦν δὲ λύσας τοὺς δεσμούς τῆς σαρκὸς καὶ μετὰ λαμπρᾶς τῆς τῶν ἄθλων προσαγωγῆς τῷ ἐραστῇ προσώον, μεγαλοπρεπεστέραις τιμᾶ⁴ δωρεαῖς, προστιθεμένης τῇ προτέρα φιλοτιμίᾳ τῆς ἀμοιβῆς τῶν καμάτων. Νῦν μετὰ χορῶν ἐκείνων, οἱ φῶς ὄντες πληροῦσι τὴν λειτουργίαν τῷ μεγάλῳ φωτὶ, ἄλλοις ἀδλοῖς σνεορτάζεις, σεβάσιμος αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεροφῶσθαι τὰ δεσποτικά παθήματα καθορώμενος· καὶ ἦν πρότερον τοῦ πηλίνου πάχους ἐπικειμένον τοῦ κάλλους κατανοοῦντες ψυχῆν ἀπεθαύμαζον, ἄρτι καθαρώς τὴν ἀρετὴν ὀρῶντες ἐπὶ πλέον αὐτῆς τοῦ πόθου τῇ ἰδύρι ἐλκονται. Νῦν ἢ ἀρραβῶνα γλυκύτερος τὸ πικρὸν τῆς βασάνου⁵ ἔδεχον, κατατροφᾶς οὐκ ἐλιζομένης ἀλλὰ παρούσης τῆς ἀπολαύσεως.

et invocatio.

E.

11. Ἀλλὰ τούτοις μὲν ἄνω χεῖρει τὸ τοῦ θεοῦ ἐμφροσῆματος ἔργον, ἢ μακαρία ψυχῆ· κάτω δὲ τὸ τῆς¹ γῆς ἐκ τῶν κόλπων δημιουργηθὲν πλάσμα οἷας τῶν τραυμάτων ἀντιλαμβάνει τὰς ἀμοιβὰς· εἰ γὰρ καὶ νόμῳ κοινῷ μητρικοῖς ἀποδοθὲν² ἐκρόβη χωροῖς, ἀλλὰ θανμάτων πρῶσις εἰς πάντα λάμπει³ τὰ πέρατα, ἀλλὰ τῶν μαρτυρικῶν ὀρετῶν ἀρδευθὲν τοῖς ὄμβροις οὐκ ἐπὶ πέρατα ἀθάνατον διηκεκῶς ἀνθεῖ τὰ χαρίσματα. Ἀέμῃ ἐλαίνει παθῶν, φωτίζει τὸν νοῦν, στηρίζει ψυχᾶς· ἢ γὰρ ἐκείθεν τοῖς χεῖρῶσι χορηγομένη βοήθεια αὐτίκα τε ἦμνε καὶ νοῦν πρὸς θείας ἀκτίνας ἀνήγαγε καὶ διήγειρε τὴν ψυχῆν. Οἷς μὲν οὖν ἐπάθλοισι ὁ ἀγωνοθέτης ἐν οὐρανῷ δωρεῖται τὰ λαμπρὰ τῶν μαρτύρων τάγματα, οὐκ ἔστιν ἕτερον ἢ τοῦ διδόντος εἰδένα· ἐν γῆ δὲ ἄλλον ἄλλαις θανμάτων τιμᾶ χορηγαῖς· εἰκοι γὰρ, ὥσπερ ἄνω διαφερούσας οἰκοδομεῖ τὰς μονὰς, οὕτω καὶ κάτω διαφόρους μερίζει τὰς δωρεὰς. Σὲ⁴ δὲ πᾶσιν ὁμοῦ τιμᾶ, οἷς καθ' ἕνα τοὺς λοιποὺς δεξιοῦται. Τί γὰρ ἔφ' ὧν τὸ πῆλινον ἡμῶν οἰκητήριον παθῶν καταλύεται, οὐ τῇ σῆ δυνάμει παραχωρεῖ;

Sancti
miracula:

F.

Ioh. 14, 2.

⁹ el A, C. — ¹⁰ ὄρησε A, C. — ¹¹ ἀνεκάετο B.
7. — ¹ προσάγον A. — ² om. codd., supplet E. Kurtz. — ³ δὲ A. — ⁴ κάτω C. — ⁵ τοιοῦτον B, C. — ⁶ προσέωγράφειν C. — ⁷ ὑπέδηλον C.
8. — ¹ ὁ add. B. — ² φυλάττειν B, C. — ³ τοιοῦτον

B, C. — ⁴ (τὴν ζ. δ. π.) om. C. — ⁵ πληγὴν A. — ⁶ om. A.
10. — ¹ ὑπερετιμῆθης C. — ² om. B, C. — ³ παραγινόμενη A. — ⁴ τιμᾶ A. — ⁵ τῶν βασάνων B, C.
11. — ¹ om. B, C. — ² ἀποδοθὲν A. — ³ λαμβάνει A, C. — ⁴ σὺ C.

ποιᾶς

LAUDATIO
A. LEONE

ποιάς δ' οὐκ ἀμείνων ἐπιβουλῆς ἢ ψυχῆ σου
τυγχάνουσα βοηθοῦ; ἢ τίνα χρῆ καλεῖν κοι-
νὸν ἀνθρώπων ἰατροῖον ἢ ταμείον ἢ καταφύ-
γιον; τῆ σῆ προσεῖναι τῶν λειψάνων θήκη τὴν
κλήσιν ἀνομοῖ.

12. Ἄλλ' ὦ θείας μὲν ὑπάρξας γενέσεως¹,
θεῖον δ' ἡμῖν καὶ κατὰ φωστῆρα λάμποντα βίον
ὡς ἀληθῶς ἐπιδείξας, τοῦτό σοι τὸ τῶν λόγων

ἔργον καὶ ὡς κοινῶ μὲν ἀριστεῖ παρ' ἡμῶν ἐξει-
γράσθη². δ δέ με πρὸς τοῦτο μᾶλλον ἤνεγκεν,
ὅτι εἰς ταῦτον ἑκατέρους ὁ καιρὸς συναντᾷ³,
σοὶ μὲν τοὺς ὑπὲρ ἀληθείας καταλόσαντι πό-
ρους ἀφθάρτου διαδήματος⁴ δόξης κληρονομεῖν,
ἐμοὶ δὲ τῶν ἐξ ἀμαρτίας ἀγωνισμάτων ἀπολε-
λωτρωμένῳ⁵ αὐτοκράτορος δόξης ἐπιλυθῆσαι.

12. —¹ γενέσθαι C. —² ἐξεργάσθη B, C. —³ συνιστᾷ A. —⁴ διαδήματι B. —⁵ λελυτρωμένῳ B.

V. LAUDATIO S. TRYPHONIS A. THEODORO DUCA LASCARI

E codice bibliothecae Vaticanae gr. 516 (= D). Cf. Comm. praev. num. 10.

B Ἀτοκράτορος Θεοδώρου σοφωτά-
του Δούκα τοῦ Λάσκαρι ἐγκώμιον
εἰς τὸν ἄγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ
Χριστοῦ Τρυφωνα πρὸ τῆς τῆς βα-
σιλείας ἐντελεχείας¹.

Exordium. 1. Κρίνα ἐξ ἄγρου καὶ θεύματα ἐκ πηγῆς καὶ
ἢ τῶν ἑκατέρων ἐνφροσύνῃ τοῖς τὴν μετάλη-
ψιν αὐτῶν μεταλαμβάνουσι γνώριμον, ὅτι² αἰσ-
θήσει πειράζεται· τοῦ μὲν γὰρ ἐκκέρχεται τῶν
βοτάνων ἢ ὀσμῆ πρὸς τὸ ἰλαρόναι τὰ αἰσθητή-
ρια τῶν διερχομένων, τῆς δὲ τῶν ἡμεμάτων ἢ χύ-
σις διαρρέει πρὸς τὸ ἀντλεῖν τοὺς διψῶντας ἐκ
ταύτης καὶ κορενέσθαι· ἦν δὲ τοῦτο Θεοῦ
τὸ δῶρον ἢ μᾶλλον τοῦ ἄγρου τε καὶ τῆς πηγῆς·
εἰ γὰρ τοὶ καὶ ἐξ ἐκεῖνων τὰ ἡδέα τάχα τις
εἴπη ἐκβλύζειν καὶ διὰ τοῦτο τούτων ὑπάρχειν,
ἀλλ' οὐδ' οὐκ ἔστι τοῦτο τῶν ἀναγκαίων οὔτε μὴν,
ὡς ἐκ πρώτης αἰτίας διὰ τὸ ὄραν ἡμᾶς αὐτὸ
προσερχῶς γιγνόμενον, ἀληθές, ἀλλὰ πολὺ τοῦ
δευτέρου λειπόμενον καὶ πρὸς σόφισμα πίπτει·
εἶπω τὸ ἀληθέστερον· ἢ γὰρ συνακτικὴ καὶ
C ποιητικὴ τῶν γεγονότων ἰσχὺς τοῦ Θεοῦ ἔχει
μέντοι καὶ ἐν τοῖς ἔργοις θελητῶς οὐκ αἰετὸν ὄρμη-
καὶ ἐν τοῖς μὴ ἔργοις θελητῶς τὸ ἀρχαίτιον καὶ
ποιητικόν, τὸ ἐκ ταύτης εἶναι καὶ διαμένειν
αὐτὰ, καὶ πᾶν ὃ, τι τέλος τούτων ἐξ αὐτῆς καὶ
κινούμενον καὶ γιγνόμενον· ἔχει δὲ καὶ τὸ σο-
φόν καὶ διακριτικόν καὶ διὰ τοῦτο διεῖλε
βασιλικῶς καὶ σοφῶς· καὶ οἷς μὲν καὶ τὴν
θέλησιν ἔδωκε τῷ εὐεργετῇ μαθήσασα· οἷς δὲ
τῇ φυσικῇ τάξει διακατερεῖν διωρίσατο, εὐερ-
γετήσασα καὶ ταῦτα τὸ μὴ μετὰ θελήσεως τέλη
τελοῦν, τὰ χρηστὰ παρὰ τῶν πρῶτων ἐπαινεῖ-
σθαι τε καὶ θαυμάζεσθαι καὶ ὥσπερ ἐκ περιου-
σίας ἐνεργεῖν νομίζεσθαι. Ἄρθει γὰρ τὸ κρίνον
ἐν τῷ ἄγρῳ καὶ οἱ ὀρῶντες αὐτὸ³ θαυμάζουσι
μᾶλα γε, εἰ μὴ τις ὡς ἐγὼ ἐξεταστικὸς καὶ τῆς
ἐξεταστικῆς θρέμμα ὑπάρχων διαβιβᾷ τὸν
νοῦν καὶ θαυμάσει τὸν πρωταίτιον βασιλέα
Θεόν· οἱ πλείους δὲ πρὸς αὐτὸ ὄρῶντες τοῦτο
μόνον θαυμάζουσι καὶ κατ' ἐδοξίαν τὸ παρα-
πλήσιον· βλάζει δὲ καὶ ἢ κρήνη καὶ οἱ μὲν δι-

φῶντες εἶπω καὶ Θεὸν αὐτὴν ὀνομάσαι βού-
λονται διὰ πολλὴν τοῦ νοῦ χανῶσιν, τὸ ἄκος
τῆς δίφης αὐτῶν θεραπεύσαντες ἐξ αὐτῆς, εἰ
μὴ κάκειος Ἐρμοῦ τις γόνος τυχῆ ἀναζητῶν
τὴν πρώτην ἐγγένειαν καὶ ἀνατρέχων εὐρήσει
τὴν μεγαλόκρονον τῆς τοῦ Θεοῦ πηγῆς σο-
φίαν ταύτης καὶ πάντων κρᾶτος εἶναι πρωταί-
τιον· ἔχει γὰρ ὁ βροτὸς ἐπισηφαλῆ τὴν ἐπίνοιαν
καὶ μάλιστα δεῖ οὐκ ἐκάθρηε τὸ ψυχικὸν ὄμμα
διὰ παιδείας. Ὁ γὰρ ἐξετάζων οὕτως ἂν ἐξετά-
ση καλῶς, εἰ ἐξητάσθη σοφίαν μαθάνων καὶ
ὅστις οὕτως ἐξητάσθη τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα ἐκκα-
θαρθεῖς καὶ καθάρας. Ὁ γοῦν ἐξετασθεὶς καὶ
δυνάμενος ἐξετάζειν ἐξετάζεται τοῦ παντός τὰ
καθ' ἕκαστα, ὅστις ἔστι καὶ τέλειος. Ἐγὼ δὲ
λειπόμενος τῆς τοῦ τελείου εἰδοποιήσεως ἀπλω-
μὲν ἐξετάζω σχολῶς· ποῖ δὲ οὐκ ἀπλῶς ἐξε-
τάσω⁴, οὐτ' αὖ κοινὰς ἐννοίας καὶ γρημαλὰς
καὶ τοῖς περὶ τὴν ἐπιστήμην φιλοσοφίαν ἐξε-
τασιν, ἐπεὶ οὐκ ἐνιαῖα ἀλλ' ἐκ πολλῶν· ἀλλὰ
μᾶλλον τὴν θεολογικὴν καὶ ἀπλῆν· τούτων⁵
οὐδ' οὐκ ἔστι οὐδ' οὐκ ἔστι οὐδ' οὐκ ἔστι οὐδ' οὐκ ἔστι
ἐξετάσεως, μερικῶς ἐξετάσων καὶ φυσιολογικῶς
τάς ἀποδείξεις ἄξω πρὸς θεολογίαν τὴν ἠνω-
τάτω, ἢ ἐκείθεν λάβω τὴν τελειότητα· καὶ
μορφώσω τὸν λόγον, ὥστε κἂν ταῖς χρωματομορ-
φαῖς αὐτῶν πολλοὶ παρεκιάσων καὶ διέβλη
διὰ τῶν δούλων τὸ κλέος εἰς τὴν θεῖαν ὑψηλό-
τητα· τὸ δ' ἐξεταζόμενον οὐ μετ' ἀμυρσοβητή-
σεων ἢ ἀντιθέσεων ἢ ἐλέγχων τε καὶ μαρτύ-
ρων ἐξετάσωμεν, ὡς ἔνοι ἐξετάζουσι ἕτερα.

2. Οὐδὲ γὰρ γήϊνον τοῦτο καὶ τῆς κάτω μοί-
ρας ἐστὶν ἀλλ' ὑπερκόσμιον ἐν τῇ χάριτι τοῦ
κυρίου μου· διὰ τοῦτο ἀπλῆν καὶ ἀληθεστάτην
ἔχει καὶ τὴν ἐξέτασιν· ἔστι δὲ τὸ ἐξεταζόμενον
τοῦτο μάρτυρος μνήμη καὶ κατορθώματα, καὶ
μάρτυρος ὑψηλοῦ καὶ τῆς βασιλικῆς τριᾶδος θε-
ραπευτοῦ, μάρτυρος τοῦ λίσαντος δαιμονικὴν
ἀπάτην ἐν τῷ σταδίῳ καὶ δεσμῷ θείῳ τῆς εὐσε-
βείας δήσαντος τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἀγάπην
Χριστοῦ· μάρτυρος ἀληθοῦς, ἀληθινὴν καταγ-
ρεῖλαντος πίστιν καὶ ψεύδος ἐκμειώσαντος τὸ
ὀλέθριον· μάρτυρος ἄγρου ἀρετῆ, ἀμόμονο πισ-

1. —¹ ἐντελεχείας D. —² (γ. ὅτι) E. Kurtz, γνω-
ρίμος D. —³ in marg. D. —⁴ καὶ φυσιολογικῶς add.

dein del. D. —⁵ τί τῶν D.

-τελ

Quantis
laudibus
martyres
extollendi,